

Systém svozu komunálního odpadu a úklid kolem „popelnic“ v Praze

A) Směsný komunální odpad

Na území hl. m. Prahy je v současné době rozmístěno přibližně 118 tisíc sběrných nádob na směsný komunální odpad o objemu 70 – 1100 l, jejichž svoz a výsyp je pravidelně zajišťován určenými svozovými společnostmi. Četnost jejich svozu se pohybuje v rozmezí 1 x 14 dní až 7 x týdně. Počet nádob neustále roste v závislosti na rostoucí zástavbě a zvyšujícím se počtu obyvatel města.

Povinnost objednat si sběrné nádoby na směsný odpad je v podmínkách hl. m. Prahy uložena vlastníkovi objektu, který je povinen objednat dostatečný objem těchto nádob v závislosti na počtu osob, které daný objekt využívají. Tato povinnost je vlastníkovi dána tzv. „vyhláškou o odpadech“, jedná se o vyhlášku č. 5/2007 Sb. Hl. m. Prahy, kde je v § 6 uvedeno, že vlastník objektu: *„zajistí u svozové společnosti dostatečný objem sběrných nádob na směsný odpad, doporučený objem podle druhu objektu je uveden v příloze č. 2 této vyhlášky“*

Doporučený objem sběrných nádob pro počet osob využívající daný objekt se stanovuje dle typu zástavby. Pro zástavbu rodinných domů činí 4 l/osobu a den, pro činžovní zástavbu činí 4 – 6 l/osobu a den, a pro sídlištní zástavbu by měly být sběrné nádoby dimenzovány na 5 – 7 l/osobu a den. Tato litráž je pouze doporučená, pokud např. domácnosti své odpady důsledně třídí, je možné si objednat velikost nádoby a frekvenci jejího vývozu „na míru“, v souladu se zásadou „čím víc vytřídíš, tím méně platíš“. Cena za nádobu se tedy v Praze odvíjí od její velikosti a četnosti vývozu. Systém je pro občany nastaven motivačně v souladu s environmentálními principy, se kterými pracuje jak národní, tak evropská odpadová legislativa.

Pokud jsou u nemovitosti nádoby permanentně přeplňovány, je potřeba ověřit, zda vlastník objektu u svozové společnosti objednal dostatečný počet sběrných nádob, případně dostatečnou četnost jejich svozu. Bohužel vlastníci velice často spoléhají na to, že svozová společnost odveze vše, co je odhozeno mimo sběrné nádoby. K těmto nádobám je odkládáno prakticky cokoli – nejčastěji se jedná o objemný odpad (matrace, kusy nábytku, křesla) ale i vysloužilá elektrozařízení jako jsou TV a PC monitory, lednice nebo mikrovlnky.

Obr. č. 1: Příklad stálého stanoviště směsného odpadu v sídlištní zástavbě

Dotaz: Je svozová společnost povinná zajišťovat čistotu a úklid stálého stanoviště sběrných nádob na směsný odpad v případě, že se v jeho okolí vyskytují další odpady?

Odpověď: Ne. Svozová společnost je povinná uklidit pouze odpady nebo smetí, které z popelnice vypadne při manipulaci se sběrnými nádobami při zajišťování jejich výsypu. Nicméně je možné si u svozové společnosti zaplatit nadstandard v podobě pravidelného udržování a zajišťování čistoty u svých popelnic. V případě zjištění nedostatečné kapacity přistavených popelnic je potřeba se obrátit na vlastníka nemovitosti, který u svozové společnosti zajistí nápravu nevyhovujícího stavu.

Odkládání odpadu fyzickými osobami mimo určené sběrné nádoby (včetně např. odložení plastových pytlů vedle sběrné nádoby) naplňuje skutkovou podstatu přestupku dle § 69 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Za uvedený přestupek lze uložit pachateli pokutu až do výše 50 000 Kč.

Přestupku podle § 33a odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, se dopustí fyzická osoba, která neudrzuje čistotu a pořádek na pozemku, který užívá nebo vlastní, a tím naruší vzhled městské části. Za tento přestupek lze uložit pachateli pokutu až do výše 500 000 Kč. Je-li pozemek či jeho část užíván jinou osobou než jeho vlastníkem, bude za dané protiprávní jednání odpovídat primárně uživatel pozemku. Stejnou výši pokuty umožňuje zákon o hlavním městě Praze uložit i v případě, kdy se popsaného protiprávního jednání dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba. Přestupek právnické a podnikající fyzické osoby je upraven v § 33a odst. 2 písm. b) citovaného zákona.

Svoz a odstranění směsného komunálního odpadu je částečně hrazen z poplatku za komunální odpad, jehož výše je v Praze stanovena obecně závaznou vyhláškou č. 2/2005 Sb. HMP. Poplatek za komunální odpad se od roku 2005 se nezvýšil. 12 let je tedy tento poplatek stejný, nicméně náklady na svoz směsného odpadu, včetně nákladů na jeho odstranění se neustále zvyšují. Poplatek za komunální odpad je příjmem obce a jeho roční výběr se pohybuje ve výši cca 701 mil. Kč. Pro srovnání – roční náklady na svoz a odstranění směsného odpadu v roce 2016 činily 864 mil. Kč. Příjem u poplatku tedy z daleka nepokrývá náklady na zajištění jeho svozu a odstranění.

B) Sběr využitelných složek (Separovaný sběr)

Mimo sběrných nádob na směsný komunální odpad je na území Prahy rozmístěno cca 18 000 sběrných nádob na využitelné složky odpadů, kterými jsou papír, sklo (barevné a čiré), plasty, nápojový karton a kovové obaly (dále jen „separační stanoviště“). V Praze jsou zřizována nadzemní i podzemní stanoviště a velikost těchto nádob je od 120 – 4000 l.

Zřizování a určování míst k umísťování těchto separačních stanovišť je plně v kompetenci zástupců příslušných ÚMČ Praha 1 – 57. Separační nádoby, kromě těch podzemních, jsou ve vlastnictví svozových společností. Jejich pravidelný svoz je nastaven od nejnižší

frekvence svozu (1 x za 6 týdnů – u nádob na sklo či kovové obaly) až po 7 x týdně (zejména u nádob na papír nebo plasty).

Dotaz: Je svozová společnost povinna zajišťovat čistotu a pravidelný úklid separačních stanovišť?

Odpověď: Ano. U všech obsluhovaných veřejných separačních stanovišť je nastavena četnost úklidu, a to v rozsahu minimálně 2 x týdně až po maximální frekvenci 7x týdně 5 x denně (např. v centrálních a turisticky exponovaných částech Prahy). Úklid separačního stanoviště musí být zajišťován 3 m všemi směry od místa stání stanoviště, z toho 2 m všemi směry musí být prostor zameten. Je nutné zdůraznit, že úklid separačních stanovišť je zajišťován na základě jiných svozových plánů a jinými vozidly než těmi, kterými je zajišťován pravidelný svoz separačních nádob. V případě zjištění nedostatečné kapacity přistavených separačních stanovišť nebo četnosti jejich svozu je potřeba kontaktovat příslušný odbor životního prostředí ÚMČ Praha 1 – 57 a v případě, že bude stav ze strany Úřadu potvrzen, bude zvýšení četnosti svozu městem zajištěno.

Pravidelný svoz a úklid separačních stanovišť je plně hrazen z rozpočtu města a např. v roce 2016 činily náklady na zajištění svozu a úklidu celkem 365 mil. Kč. Z toho náklady na zajišťování čistoty v okolí separačních stanovišť se ročně blíží částce 50 mil. Kč. Ročně se v rámci úklidu separačních stanovišť v Praze odstraní cca 7 000 tun odpadu.

Bohužel tato stanoviště velice často využívají, zejména v centrálních částech Prahy, k odložení svých odpadů i restaurace či bary, a i tyto odpady jsou následně odklizeny na náklady města (viz. obr. č. 2). Využívání veřejných sběrných nádob ze strany živnostníků je proto v tuto chvíli zakázáno s tím, že veřejné nádoby jsou primárně určeny k odložení odpadů od občanů.

Obr. č. 2: Stav stanoviště podzemních kontejnerů na Praze 1

Občané k odložení odpadů mohou využít stávající síť sběrných dvorů, na území hlavního města Prahy jsou jich dvě desítky! Odkládání odpadů je občanům umožněno bezplatně a jejich seznam naleznete na www.portalzp.praha.eu. (tzv. Portál životního prostředí hl. m. Prahy).

Obr. č. 3. Vjezd do sběrného dvora v Podnikatelské ulici v Praze – Běchovicích

Obr. č. 4: Sběrný dvůr v ulici Zakrytá na území MČ Praha 4

V případě potřeby je možné si u všech provozovatelů objednat odvoz odpadů přímo do sběrného dvora. Jedná se o placenou službu, nicméně je zde záruka, že s Vašimi odpady bude naloženo v souladu s platnou legislativou. Odvézt je možné veškerý odpad s výjimkou sypkých odpadů (suť, zemina atd.), který lze odevzdat v jakémkoliv sběrném dvoře hlavního města Prahy. Cena je stanovena za naložení (rozhoduje množství odpadu) a za ujeté kilometry (z nejbližšího sběrného dvora na místo nakládky a zpět).

Pro občany Prahy jsou také v průběhu roku na různých místech přistavovány velkoobjemové kontejnery (ročně jich je v ulicích cca 5 500 ks o minimálním objemu 10 m³) na objemné odpady, a od začátku března do konce listopadu také velkoobjemové kontejnery na bioodpady (např. v roce 2016 jich bylo do ulic města přistaveno a obslouženo celkem 1 486 ks, jejich objem je minimálně 9 m³)

Jejich harmonogramy přistavení lze nalézt rovněž na stránkách www.portalzp.praha.eu nebo na stránkách příslušných MČ Praha 1 – 57.

Časové harmonogramy a místa jejich přistavení lze nalézt rovněž na výše zmíněném portálu životního prostředí nebo na stránkách příslušných MČ Praha 1 – 57.

Obr. č. 5: Velkoobjemový kontejner na bioodpad v Praze – Dubči

